

Salmonella TYPHI İnfeksiyonlarında Karaciğer Fonksiyon Testlerinin Değerlendirilmesi

Dr. C. AYAZ, Dr. S. HOŞOĞLU, Dr. N. YENİCE

Özet: Bu çalışma, Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Klinik Mikrobiyoloji ve İnfeksiyon Hastalıkları ile Gastroenteroloji Kliniğine başvuran ve Salmonella typhi tanısı konan 30 olguda AST, ALT değerleri ölçüldü. Olguların en küçüğü 15, en büyüğü 50, yaş ortalaması 24.4 ± 8.3 idi. AST, ALT ortalama değerleri sırasıyla 58.4 ± 36.5 ve 64 ± 53.5 bulundu. Otoanalizatörün normal AST, ALT alt ve üst sınır değerleri sırasıyla 10-60, 10-42 dir. Herhangi bir infeksiyon hastalığı olmayan 15 normal şahısta AST, ALT sırasıyla 34.5 ± 26.5 , 36 ± 13 olarak bulundu. Hasta ve kontrol grubu transaminaz değerleri arasındaki fark anlamlı bulundu ($p < 0.001$).

Sonuç olarak Salmonella typhi infeksiyonu karaciğerde toksik etki yapabilir. Bu noktanın hastalığın tanı ve takibinde kullanılacak preparatın seçiminde dikkate alınması gerekir.

Anahtar Kelimeler: Salmonella typhi, AST, ALT.

Tifo yurdumuzda oldukça sık görülen bir infeksiyon hastalığıdır. Tek rezervuarı insan olan bu hastalık başlıca infekte besin maddelerinin yenmesi ve içilmesi ile ağız yolundan bulaşır (1,2). Yaz aylarında alınan sıvı miktarının artması ve netice olarak bakteriler için bariyer vazifesi gören mide asiditesinin dilüe olması hastalık insidansının yaz aylarında artmasının başlıca nedenidir (3).

Hijyenik koşulların iyi olmadığı Güneydoğu

Dicle Ü. Tıp Fak. Klinik Mikrobiyoloji ve İnfeksiyon Hast. ve İç Hastalıkları Anabilim Dalı

Summary: REVIEW TRANSAMINASE IN SALMONELLA INFECTIONS

In this study, 30 patients who were referred to the departments of Infections Diseases and Gastroenterology with the diagnosis Salmonella typhi infection were investigated. AST and ALT values of the patients were determined. The age of the patients (ranged) 15 the youngest and 50 the oldest, mean age was 24.4 ± 8.3 . Mean AST and ALT values were 58.4 ± 36.5 and 64 ± 53.5 respectively. Normal AST and ALT values were 10-60 and 10-42 respectively. 15 normal healthy individuals without any infection diseases had AST ve ALT values any 34.5 ± 26.5 and 36 ± 13 respectively. Transaminase values of patients and controls changed significantly ($p < 0.001$).

In conclusion, S. typhi infection may bring toxic effects on liver. This point should be considered in diagnosis and prognosis.

Key Word: Salmonella typhi, AST,ALT.

Anadolu Bölgesinde hastalık oldukça sık görülmektedir. Mide bariyerini aşan tifo basilleri ince barsakların peyer plaklarına yerleşerek 3-5 gün içinde çoğalır ve ductus thoracicus yoluyla kana geçer ve hastalık belirtileri ortaya çıkar (4).

MATERYAL ve METOD

Bu çalışmada Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Klinik Mikrobiyoloji ve İnfeksiyon Hastalıkları ile İç Hastalıkları Gastroenteroloji Kliniklerine başvuran ve Salmonella typhi tanısı

Tablo I: Olgulardaki Klinik Belirtiler

Semptom ve bulgular	Olgu sayısı	
Ateş	30	100.
Başağrısı	24	80.
Bulantı-kusma	12	40.
Halsizlik	26	86.6
Paslı dil	8	26.6
Konstipasyon	20	66.6
Taş roseole		0.
Diskordans nabız	6	20.
Hepatomegali	25	83.3
Splenomegali	18	60.
Dişare	4	12.

konan 30 olguda AST, ALT değerleri ölçüldü. Olguların 18 (%60)'i erkek, 12(%40) kadındı. Olguların en küçüğü 15, en büyüğü 50 yaşında idi. Yaş ortalaması 24.4±8.3 idi. Herhangi bir hastalığı olmayan uygun yaş gruplarına sahip normal 15 olguda AST, ALT değerleri Fakültemizde bulunan Beckman-SYNCHRON-CX-5 otoanalizatörü ile ölçüldü.

Salmonella typhili olguların tanısı hemokültür, kemik iliği, dışkı örneklerinin uygun besiyerlerine ekilip bakterinin izolasyonu, serolojik olarak Gruber-Widal metodu ve klinik bulguların varlığı ile konuldu. O-antijenine karşı 1/160 veya daha yukarı antikor titreleri tanı için yeterli kabul edildi.

Hastalardaki klinik bulgu ve belirtiler Tablo I'de gösterilmiştir.

Komplikasyon olarak 2(%6) hastada kanama ve 1(%3) olguda tromboflebit gelişti. 21(%70) olgunun tam idrar tetkiklerinde glomerulonefrit bulgularıyla uyumludur. 30 olgunun 18 (%60) AST, ALT değerleri yüksekti. 30 olgunun AST,ALT değerleri sırasıyla 58.4±36, 64±53.5 olarak bulundu. Kontrol grubunda ise AST, ALT sırasıyla 34.5±26.5, 36±13 idi. Hasta ve kontrol grubunda bulunan değerler Student's T testi ile analiz edildi. Her 2 grup transaminaz değerleri arasında anlamlı fark mevcuttu (p<0.001) (Tablo II).

Olguların tedavisinde 1 olguya gebelik mevcudiyeti 6 olguda belirgin lökopeni nedeniyle 4-

Tablo II: Hasta ve Kontrol Grubunda Transaminaz Değerleri.

	AST	ALT
Hasta n= 30	58.4±36.5	64±53.5
Kontrol n= 15	34.5±26.5	36±13

6gr/gün Amoksilin. 23 olguyada 2gr/gün klo-ramfenikol kullanıldı. Gastrointestinal kanamalı 2 olgu ve tromboflebitli 1 olgu uygun şekilde tedavi edildi. Tüm olgular tedaviye yanıt verdi. Rutin yapılan ultrasonografide hiçbir olguda karaciğer apsesi saptanmadı.

TARTIŞMA

İnfeksiyon hastalıkları içinde tifo ülkemiz için oldukça önemli bir enfeksiyondur (5). Zaman zaman epidemiler yapan bu hastalık endemi şeklinde sıklıkla karşımıza çıkmaktadır.

Klinik olarak yüksek ateş, başağrısı, iştahsızlık, halsizlik sıklıkla görülür. Hepatosplenomegali kaidedir. Tifoda en çok korkulan nokta komplikasyonların görülmesidir. Belli başlı komplikasyonlar arasında pyelonefrit, kolesistit, hepatit, miyokardit, tromboflebit, barsak kanaması, hemolitik anemi v.s (6,7). Hatta karaciğer abseleriyle hekime başvuran çok sayıda tifo vakası bulunmuştur(8,9). Bizim bulgularımızın hepsinde (%100) ateş mevcuttu. Literatürde taşroseole %5-10 vakada görüldüğü kaydedilmesine rağmen vakalarımızın hiçbirinde saptayamadık. Olguların 2 (%6)'sinde hekime başvurma nedeni vişne çürüğü şeklinde tanımlanan kanamaydı. Olgularımızın hiçbirinde miyokardit saptanamadı. En belirgin nokta olguların 18(%60) transaminaz düzeylerinin belirgin derecede yüksek olmasıydı. Özellikle Akut viral hepatitte ayırıcı tanıda bu noktanın dikkate alınması gerekir. Anemnestik reaksiyon sonucu olarak bazan agglutinasyon testinde geçici yükselmeler görülebilir. Hastanın kliniği ve transaminaz düzeylerindeki yükseklik bu durumlarda ayırıcı tanı için iyi bir indeks olabilir.

KAYNAKLAR

1. Fontaine RE, Arnon S, Martin WT, et al. Raw hamburger: an interstate common source of human salmonellosis. *Am.J. Epidemiol.* 107:36, 1978.
2. Chalky RB, Blaser MJ. A review of human salmonellosis: III. Magnitudo of *Salmonella* infection in the United States. *Rev infect Dis* 10:111-124, 1988.
3. Gianella RA, Broitman SA, Zamcheck N. *Salmonella* enteritis, I. role of reduced gastric secretion in pathogenesis. *Am.J.Dig Dis* 16:1000, 1971.
4. Davis BD, Dulbecco R, Elsen HN, et al, eds. *Microbiology* 3 rd ed New York: Harper and Row, 660-663, 1980.
5. Berkman E, Soyluoğlu R. Ucuz atlatılmış bir tifo salgını Ankara Kasım 1981 Epidemisi. *Türk tec Hij Deney Biol Derg.* 40:61-72, 1983.
6. Cohen JI, Bartlett JA, Corey GR. Extra-intestinal manifestations of *salmonella* infections *Medicine*, 66:349-388, 1987.
7. Shanson DC, Brigden W, Weaver EJM. *Salmonella enteritidis endocarditis*. *Br Med J.* 1: 612, 1977.
8. Poon M, Sander MG. Hepatic abscess caused by *salmonella paratyphi B*. *Can Med Assoc J.* 107:529, 1972.
9. Lasch EE. Liver abscess due to salmonellosis: a report on two causes in upper Volta *Isr J. Med Sci.* 2:377, 1966.